

Merenkulkukaupunki Kokkolassa oli taitavia puuseppiä, jotka oppivat veneitä rakentaessaan tekemään kaunista jälkeä myös taloja rakentaessaan.

Veneveistäjät rakensivat Kokkolan kaupungin

Porvoon, Rauman ja Pietarsaaren puutalokaupungeista on kuultu ylistäviä lausuntoja, mutta nyt ollaan Kokkolan Neristanissa, rauhallisessa miljöössä keskellä kulttuuria ja historiaa.

Teksti ja Kuvat: Hilkka Kotkamaa ja Anni Kotkamaa

Ihmeen hyväkuntoinen vanha puukaupunki houkuttaa vierailijan syövereihinsä nauttimaan viehättävästä arkkitehtuurista ja historian hengestä. Neristaniksi kutsuttu alue on yksi Suomen laajimpia yhtenäisiä vanhoja puutalokaupunkeja. Täällä riittää nähtävää ja tekemistä pidemmäksikin aikaa.

Neristanin katuja ja kujia mittaillessa miettii, miten moni tällainen kaupunginosa on tuhouttu vimmatulla purkamisella ja modernisoinnilla. Helsingiläisetkin saavat luoda häveten katseen jalkoihinsa, kun matkailijat kysyvät tietä vanhaan kaupunkiin. Kokkolassakin tehtiin 1960-luvulla suunnitelmat puutalojen purkamisesta ja kerrostalojen rakentamisesta, mutta onneksi suunnitelmat jäivät paperille, tosin rimaa hipoen. Nykyään Neristanilla on arvostettu asema ja se on suojeltu asemakaavassa.

Neristaniin luetaan kaupungin sydämessä sijaitsevat 12 korttelia, joiden rakennukset ovat pääosin 1800-luvulta.

Torikadun, Kustaa Aadolfinkadun ja Antti Chydeniuksenkadun muodostama alue on täynnä taloja, joissa asutaan, hoidetaan puutarhaa, käydään kauppaa ja pidetään ravintolaa. Kaupunki ei ole museo vaan täynnä elämää.

Vieraan kannattaa kurkistaa myös sisäpihoille. Sieltä voi löytää vaikkapa sukujuhlat tai kirpputorin. Ja terassit ovat kauniilla ilmalla täynnä ravintolavieraiden puheensorinaa. Jos hyvin sattuu, sisäpiharavintolassa esitetään hauskaa näytelmää Kokkolan kaupungin historiasta, jossa käsikirjoitus, musiikki, laulu ja näyttelijäsuoritukset ovat paikallista tuotantoa.

Kaupungin 1600-luvulle ulottuvassa historiassa on riittänyt vahvaa yhteishenkeä, ahkeruutta ja puuseppien kauneudentajua. Maan kohoaminen on muokannut alueen maisemaa rantaviivan siirtyessä pikkuhiljaa etäämmäksi kaupungista. Puukaupunki on joutunut myös taistelemaan tulta vastaan ja kaupunki paloikin vuosina 1664 ja 1805. Alakaupungin käsityöläisten ja merimiesten ahtaasti sijoitellut puutalot olivat tulipaloriski. Yläkaupungissa eli Oppistanissa porvarit ja laivanvarustajat asuivat turvallisemmin avarilla tonteilla isoissa taloissaan. Valitettavasti Oppistan ei ole säästynyt purkamiselta ja uudisrakentamiselta niin hyvin kuin alakaupunki.

Matkailija voi kokea kävelykierroksellaan myös Suomen historiaa. Kaupungissa pääsee niin Ruotsin kuninkaiden ja Venäjän keisarin kuin itsenäisen Suomen merkkihenkilöiden jalanjäljille.

Kaupungin pieniuudesta johtuen palvelut ovat lähellä. Kaiken voi nähdä ja kokea jalkaparikassa. Antiikki- ja käsityöliikkeet tarjoavat paikallisia tuotteita ja ystävällistä palvelua kotoisassa tunnelmassa. Talojen sopusointuiset mittasuhteet korostavat rauhallista ilmapiiriä. Ne ilmenevät niin laivojen rakentamisessa taitonsa saaneiden veneistäjien rakentamissa taloissa kuin 1660-luvulta peräisin olevassa harmonisessa asemakaavassa.

Kesäisin Neristanin yöelämä on varsin vilkasta, 400 vakituisen asukkaan riemuksi tai harmiksi. Ravintoloita, terasseja, kahviloita ja ruokapaikkoja on runsaasti. Katuja kierrellessä huomaa myös, että kyseessä on musiikkikaupunki.

Alueen matkailuarvo on huomattava, ja sieltä löytyy myös kunnostettu Knaapin talo joka oli kesällä 2011 yksi Kokkolan asuntomessujen kohteista.

Kesä on Neristanissa kiireistä aikaa, sillä se on matkailijoiden suosikkikohteita Kokkolassa.

Kaupungissa toimiva hylkysukeltajien seura Merisaukot löysi purjelaiva Wellamon, jonka esineistöä on esillä Kokkolan museossa.

Sisäpiharavintolassa esitetään hauskaa näytelmää Kokkolan kaupungin historiasta.

Nämä talot ovat Neristanin pienimmät.

Neristanissa sijaitsee Suomen tiettävästi vanhin säilynyt ei-kirkollinen rakennus. Vanha koulu on peräisin 1600-luvulta.